

Pamata un Saskarsmes prasmju apmācība celtniecības sektorā

Kopsavilkums

Vadlīnijas
Un
Apmācību materiāli

Darba pamatiemaņas

Apvienotā pamatiemaņu un komunikācijas apmācība neapmācītiem darbiniekiem piecos dažādos Eiropas darba sektoros

Education and Culture

Leonardo da Vinci

PAMATPRASMES DARBĀ

Pēdējo gadu laikā pamata prasmju jautājums ir nonācis Eiropas valstu uzmanības lokā. Īpaša uzmanība tiek pievērsta “funkcionālai lasītprasmei” un “funkcionālai rēķināšanas prasme”, kas definētas kā “spēja lasīt, rakstīt un runāt attiecīgajā valodā, un spēja pielietot matemātiku tādā līmenī, kas nepieciešams darba vietā un sabiedrībā”.

Šis palīglīdzeklis ir radīts galvenokārt pieaugušo izglītības piedāvātājiem, treneriem un pasniedzējiem. Tas sastāv no dažādiem moduļiem. Galvenās nodaļas veltītas informācijai par mērķa grupu, lasītprasmi, rēķināšanas prasmi un sociālām iemaņām, kas ļauj elastīgi izmantot zināšanas, atkarībā no dažādām specifiskām prasībām.

Galvenais mērķis ir dot iespējas darbiniekiem ar uzlabotām pamata prasmēm gan lasītprasme, gan rēķināšanas prasme (skaitļi, mērvienības, rēķināšana, lasīšanas uzdevumi, īsi rakstiski uzdevumi). Šajā palīglīdzeklī pievērsta uzmanība arī svarīgām sociālām un komunikatīvām iemaņām, kas sevišķi nepieciešamas attiecīgajā profesijā.

LASĪT UN RAKSTĪT PRASME: DIDAKTISKAIS FONSS

Apmācības saturs un mērķi

Lasīt un saprast zīmes un simbolus: Īpaša uzmanība ir jāpievērš darba drošībai!

- 1 Kurša dalībnieki ir jāiepazīstina ar zīmēm un simboliem celtniecības sektorā;
- 2 Kurša dalībniekiem ir jāsaista attiecīgās zīmes, simboli ar attiecīgajām situācijām;
- 3 Apmācāmā materiāla tematikai ir jāatbilst ikdienas celtniecības darba situācijām un tematikai;
- 4 Celtniecības zīmju un simbolikas izpratne paaugstina darba drošību.

Ir jāpievērš uzmanība faktam, ka liela daļa celtniecības sektorā nodarbināto ir strādnieki no Austrumeiropas, viesstrādniekiem daudzos gadījumos ir zems valodas līmenis, tādēļ ir nepieciešams apmācību rakstīt prasmē sākt no pamata līmeņa.

Ievērot sekojošu:

- Mācību materiālos izmantotajiem uzdevumiem un piemēriem ir jābūt saistītiem ar celtniecības sektoru;
- Lai motivētu kursa dalībniekus izmantot mācību laikā piemērus no celtniecības ikdienas situācijām (attiecīgas darba ikdienas situācijas un darbības).

Pamata rakstīšanas uzdevumi :

Praktiskajos uzdevumos ir galvenokārt jākoncentrējas uz rakstu darba kvalitāti (salasāmība, kārtīgums) un uz ikdienā nepieciešamām rakstīšanas iemaņām ,piemēram, formulāru aizpildīšanu, pavadzīmju aizpildīšana u.c.

levērot sekojošu:

- Mācību procesā izmantot autentiskus mācību materiālus, t.i., rakstīšanas uzdevumi ar kuriem kursa dalībnieki tiek konfrontēti ikdienas dzīvē (formulāri, reģistrācijas formas, CV formas u.c);
- Ļaut kursa dalībniekiem pildīt savus formulārus;
- Uzdevumi, kas sevī ietver dažādu formulāru pildīšanu, sniedz iespēju kursa dalībnieku pieredzes apmaiņai; Šāda veida uzdevumi kalpo papildus sociālo prasmju attīstībai un pieredzes apmaiņai (informācijas apmaiņai) kursa dalībnieku starpā
- Uzdevumi, kas sevī ietver lomu spēles ir labs veids sociālo prasmju attīstīšanai.

Lasīšanas uzdevumi:

Lasīšanas uzdevumi sekmē informācijas uztveršanu un izpratni. Pildot lasīšanas uzdevumus kursa dalībnieki mācās uztvert un izvērtēt informāciju un uzlabo koncentrēšanās spēju.

levērot sekojošu:

- 1 Piemēriem ir jābūt saistītiem ar situācijām darba jomā (informācijas ieguve no katalogiem u.c.);
- 2 Mācību procesa laikā ir jādemonstrē ar piemēriem mācību priekšmetu tiešo saistību ar kursa dalībnieku darbības sektoru;

Mācību procesā ir jāpilda sekojoši kritēriji:

- a. Atkal un atkal ir jākombinē lasīšanas un rakstīšanas darba uzdevumi apmācības laikā;
- b. Salīdzināt iegūtos rezultātus kursa dalībnieku starpā, motivēt kursa dalībniekus atklātām diskusijām un domu apmaiņai (tālāk piemēri sekojošām metodēm)

Apmācības materiāli lasīt prasmei

Sekojoši mācību materiāli ir atrodami otrajā daļā: zīmes un simboli, alfabētiskā secība, aizpildāmās formas, informācijas nozīmīguma uztveršana, informācijas izpratne.

Skaitīt spēja

Apmācības saturs un mērķi:

Lai uzlabotu kursa dalībnieku prasmes skaitīšanā, apmācības saturam un darba metodēm ir jāatbilst celtniecības sektorā nodarbinātā ikdienas dzīves vajadzībām. Svarīgs faktors, piemēram, ir materiālu jaukšana, kursa dalībniekiem ir jāapgūst dažādu materiālu mērvienības, dažādas materiālu jaukšanas procedūras un attiecības. Viens no šādas apmācības mērķiem ir matemātisko aprēķinu pielietošana ikdienas darbā. (Šis aspekts ir svarīgs sastādot nepieciešamo, pasūtāmo materiālu sarakstu darba procesam)

Uzdevumi un mērķi:

- Pamata skaitīt prasme izmantojot matemātisku informāciju;
- Lietot aritmētikas pamata operācijas;
- Apgūt mērvienības;
- Praktiski pielietot apgūtās mērvienības;
- Apgūt garuma mērvienības;
- Apgūt laukuma un perimetra mērvienības;
- Apgūt matemātiskās darbības ar daļām un decimāldaļām.

Citi svarīgi elementi celtniecības sektorā nodarbināto apmācībā ir sekojošo:

- Forma un izmērs;
- Darbības ar skaitļiem;
- Negatīvi skaitļi;
- Matemātiskas darbības ar daļām;
- Decimālie skaitļi;
- Procentu aprēķini;
- Darbības ar metriskiem garumiem un platumiem;
- Pamata skaitīšanas operācijas, aritmētika, kalkūlācijas prasmes .

Ievērot sekojošu:

1. Vispārēja matemātikas pamatu atkārtošana (paskaidrot un demonstrēt ar piemēriem); ir nepieciešams pārliecināties, ka katrs klātesošais saprot atkārtojamās vielas saturu (saskaitīšana, reizināšana, dalīšana utt.);

2. Neradīt spiedienu mācību darba laikā, dot studentiem pietiekošu laiku uzdevumu risināšanai;
3. Mācību materiāliem un vielai ir jābūt maksimāli pietuvinātai dotajai prakses situācijai un pielietojumam darbā;
4. Padarīt mācību priekšmetu studentiem saistošu;
5. Lai padarītu mācību vielu tuvāku praksei, izmantot atbilstošus darba materiālus, piemēram, veidlapas un formulārus ar kuriem darba ņēmējs tiks konfrontēts ikdienas sadzīvē;
6. Darba uzdevumi var tikt veidoti uz savstarpējās studentu pieredzes apmaiņas bāzes;
7. Lomu spēles klases ietvaros ir intensīvs praktisko sociālo prasmju apmācības veids;
8. Uzdevumi ir jāveic individuāli, lai noteiktu skolnieka sapratnes līmeni. Skolnieka iegūtie rezultāti tiek salīdzināti klasē.

Apmācības uzdevumi:

- Pamata skaitīt prasme izmantojot matemātisku informāciju;
- Lietot aritmētikas pamata operācijas;
- Apgūt mērvienības;
- Praktiski pielietot apgūtās mērvienības;
- Apgūt garuma mērvienības;
- Apgūt laukuma un perimetra mērvienības;
- Apgūt matemātiskās darbības ar daļām un decimāldaļām;
- Apgūt sienu mērīšanas mehānismu.

Saskarsmes prasmes

Apmācības uzdevumi un mērķi:

Komunikāciju prasmju apmācības kursā ir jāiekļauj stresa menedžments. Grupu darbs (lomu spēles, darba imitācijas situācijas utt.) ir galvenokārt jākoncentrē uz verbālā dialoga pielietojumu (paškoncepts, atbildes sniegšana, iegūtās informācijas izplatīšana, ikdienas dialogu lomu spēles utt.) un klausīšanās uzdevumi (informācijas uztveršana).

Galvenie elementi sociālo prasmju apmācībā ir sekojoši:

- Komandas veidošana;
- Solidaritāte;
- Komandas apziņa;
- Sociālā atbildība darba grupā;
- Kooperācija;
- Savstarpējās sadarbības uzlabošana.

Ievērot sekojošu:

1. Pozitīvas darba vides izveide sadarbības sekmēšanai;
2. Piedāvāt pietiekošu laiku kursa dalībnieku komunikatīvo prasmju attīstībai;
3. Paskaidrot kursa dalībniekiem, ka efektīva komunikācija un informācijas aprīte ir pamats efektīvam darbam un darba drošībai;

Mācību procesā ir jāpilda sekojoši kritēriji:

- a. sniegtajai informācijai ir jābūt viegli uztveramai, saprotamai un loģiskā secībā sakārtotai
  - b. pieturēties pie faktiem
  - c. atcerēties detaļas
  - d. pasniedzamajai informācijai jābūt loģiski pamatotai un sakārtotai loģiskā secībā.
4. Apmācību kursa dalībniekiem jāatgādina par apmācības kursa sasaisti ar praktisko darbu celtniecības sektorā;
  5. Apmācības kursā izmantotajiem uzdevumiem un materiāliem ir jābūt sasaistē ar praktisko darbu celtniecības sektorā;
  6. Lūgt kursa dalībniekiem aktīvi piedalīties mācību procesā un mācību procesa vienību organizēšanā.

Ir svarīgi iepazīstināt kursa dalībnieku ar dažādiem grupas dalībnieku darbības veidiem un uzdevumiem grupas darbā:

- Ar ko nodarbojas katrs grupas dalībnieks darba procesa laikā?
- Grupas dalībnieku atbildības darba procesa laikā?
- Kas nosaka grupas darbības kvalitāti?
- Starp kuriem darba grupas dalībniekiem pastāv darba attiecības ?
- Kas dod pavēles darba grupā un kas pilda pavēles darba grupā?

Attēla apraksta uzdevuma laikā ir jāpievērš uzmanība sekojošam :

- Kursa dalībnieka spēja orientēties attālumam un formas proporcijās;
- Kursa dalībnieka spēja pieņemt kolēģu viedokli;
- Kursa dalībnieka spēja adekvāti verbāli reprezentēt citu kolēģu sniegto informāciju.

Lomu spēļu pielietojums apmācības uzdevumos ir lielisks veids sociālo prasmju attīstīšanai!

Mācību materiāli komunikāciju prasmju apguvei

Sekojošie uzdevumi ir atrodami zem otrās sadaļas un aptver sekojošas tēmas:

1. Komandas veidošana;
2. Komandas izjūta;
3. Sadarbība komandā;
4. Sadarbības uzlabošana.

Education and Culture

Leonardo da Vinci

© 2006 BEST Institut für berufsbezogene Weiterbildung und Personaltraining, Vienna, Austria
Print: Plankopie Eder, Vienna, Austria

Šī publikācija ir tikusi izstrādāta LEONARDO DA VINCI pilotprojekta "Darba pamatiemaņas - apvienotā pamatiemaņu un komunikācijas apmācība neapmācītiem darbiniekiem piecos dažādos Eiropas darba sektoros" ietvaros

Projekta numurs: A/04/B/F/PP-158.132

Nekomerciāliem nolūkiem šīs publikācijas lejupielādes versija vismaz līdz 2009.gada 30.septembrim projekta mājas lapā:

<http://www.basic-skills-for-work.org>